

Anketa

Děkuji za park

Anketa si kladla za cíl zjistit, které ostravské parky jsou navštěvovány a jak si lidé všímají jejich vybavení a přírodních hodnot.

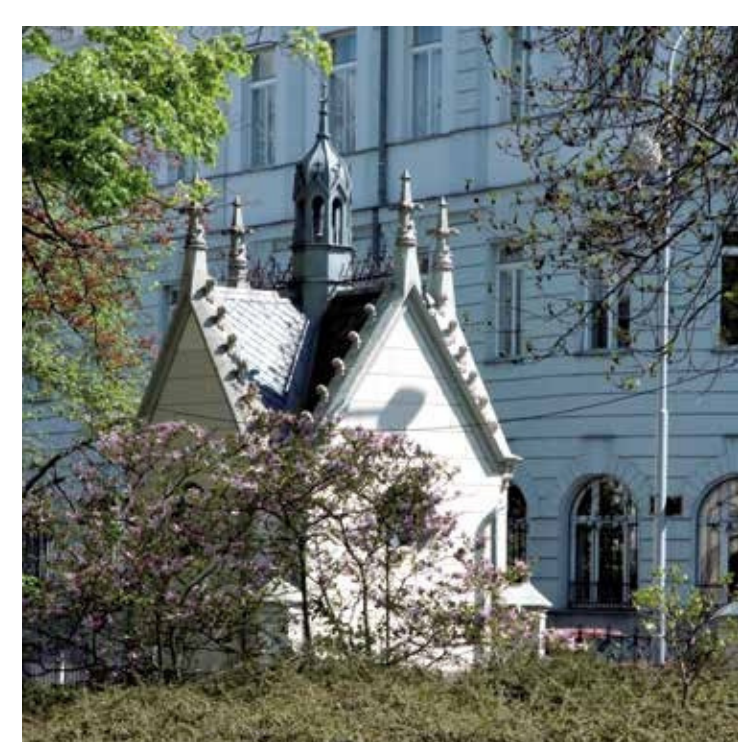
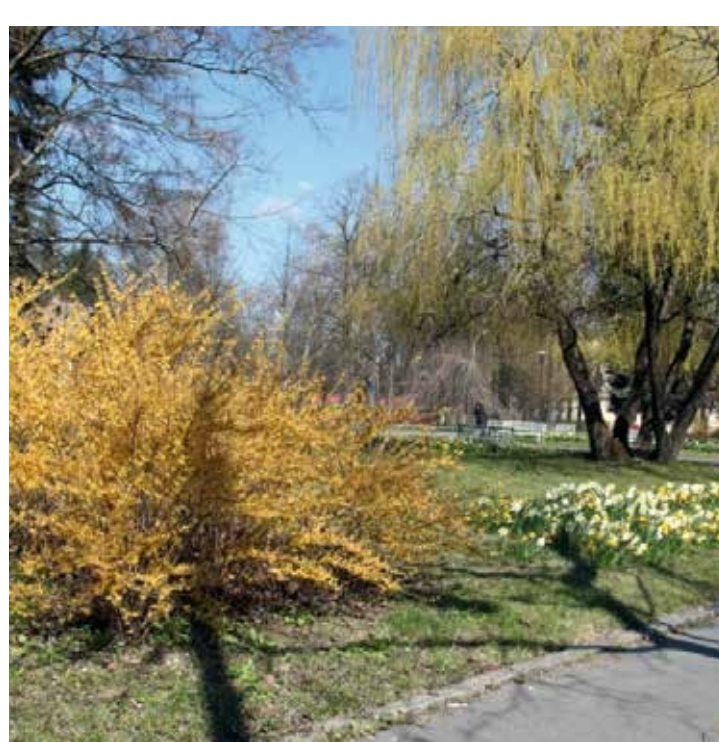
Anketa byla spuštěna během prvního lockdownu 15. dubna 2020 souběžně s on-line výstavou o ostravských parcích „Děkuji za park“ na webových stránkách Ostravského muzea (www.ostrmuz.cz). Informace a výzva k aktivnímu zapojení v anketě byly zveřejněny také ve zpravodajích městských obvodů Moravské Ostravy a Přívozu, Poruby, Ostravy - Jihu, Českém rozhlasu Ostrava, v pořadu Dobré ráno České televize Ostrava, v Bulletinu okrašlovacího spolku Za krásnou Ostravu.

Na jaře 2021 byl odkaz na anketu vložen přes QR kód na panely venkovní výstavy Muzeum jde do ulic II, které putovaly po 9 městských obvodech.

Průběžné výsledky ankety byly poprvé prezentovány na klasické výstavě „Děkuji za park“ v prostorách Ostravského muzea. Anketa byla ukončena 31. 10. 2021 a výsledky jsou zveřejněny na www.ostrmuz.cz.

Z počtu 183 respondentů se odpovědi týkají z 57 % Komenského sadů, 11 % patří lesoparku Bělský les, 8 % Sadu Dr. M. Horákové, 5,5 % Třebovického parku, 3,8 % Pustkoveckého údolí a 2,7 % Parku Hlubina. Další parky byly komentovány mnohem méně.

V dílčích otázkách se mohou výsledné součty lišit. V uzavřených otázkách pracujeme s hodnotami, které odpovídají celkovému počtu tazatelů. U otevřených otázek pak používáme hodnoty vztahující se k frekvenci výskytu. (Mnozí respondenti uvedli vícečetné odpovědi.)

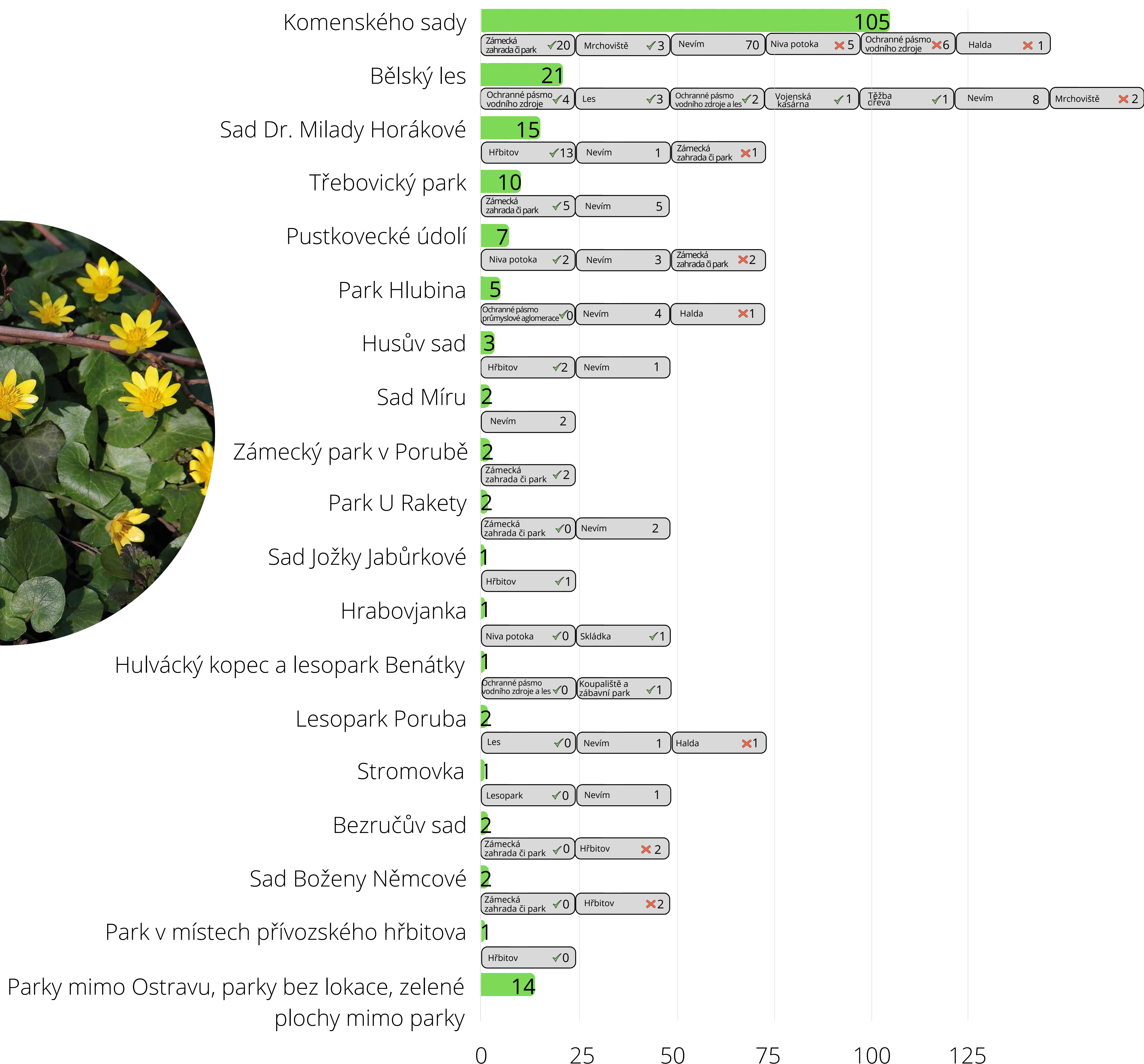
Napište, který park je váš oblíbený.

Znáte původní účel plochy, na které se dnes rozkládá?

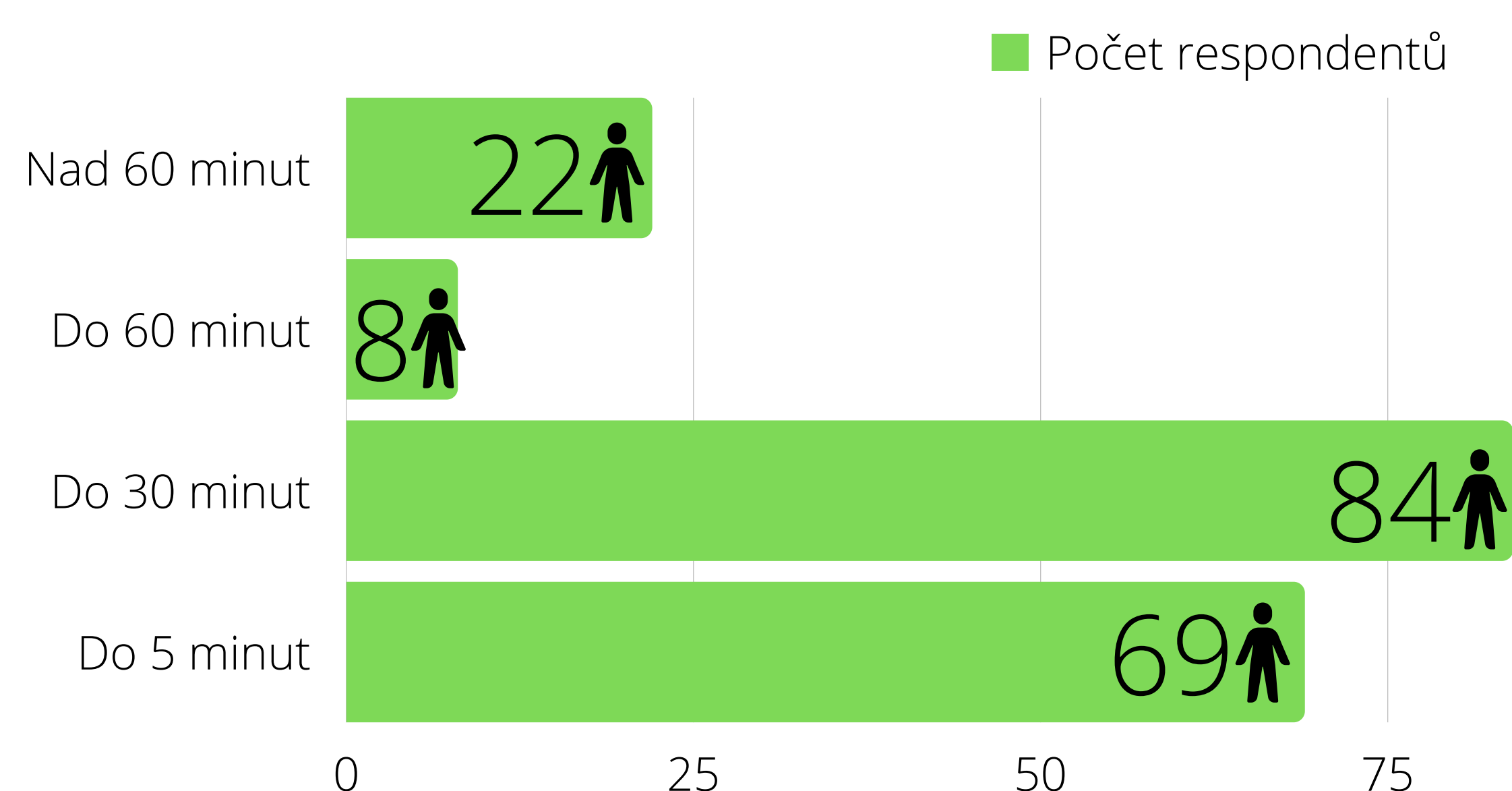
V 1. otázce jsme zjišťovali, který park je vaším oblíbeným parkem. Pět respondentů zařadilo mezi parky i nesprávně řazené plochy, například přírodní památku Turkov. Jiní pak uváděli také parky mimo území Ostravy např. Sady B. Smetany v Místku. Na tuto otázku pak navazovala otázka číslo 4, jež se doptávala na původní účel plochy dnešních parků.

■ Četnost zmínění

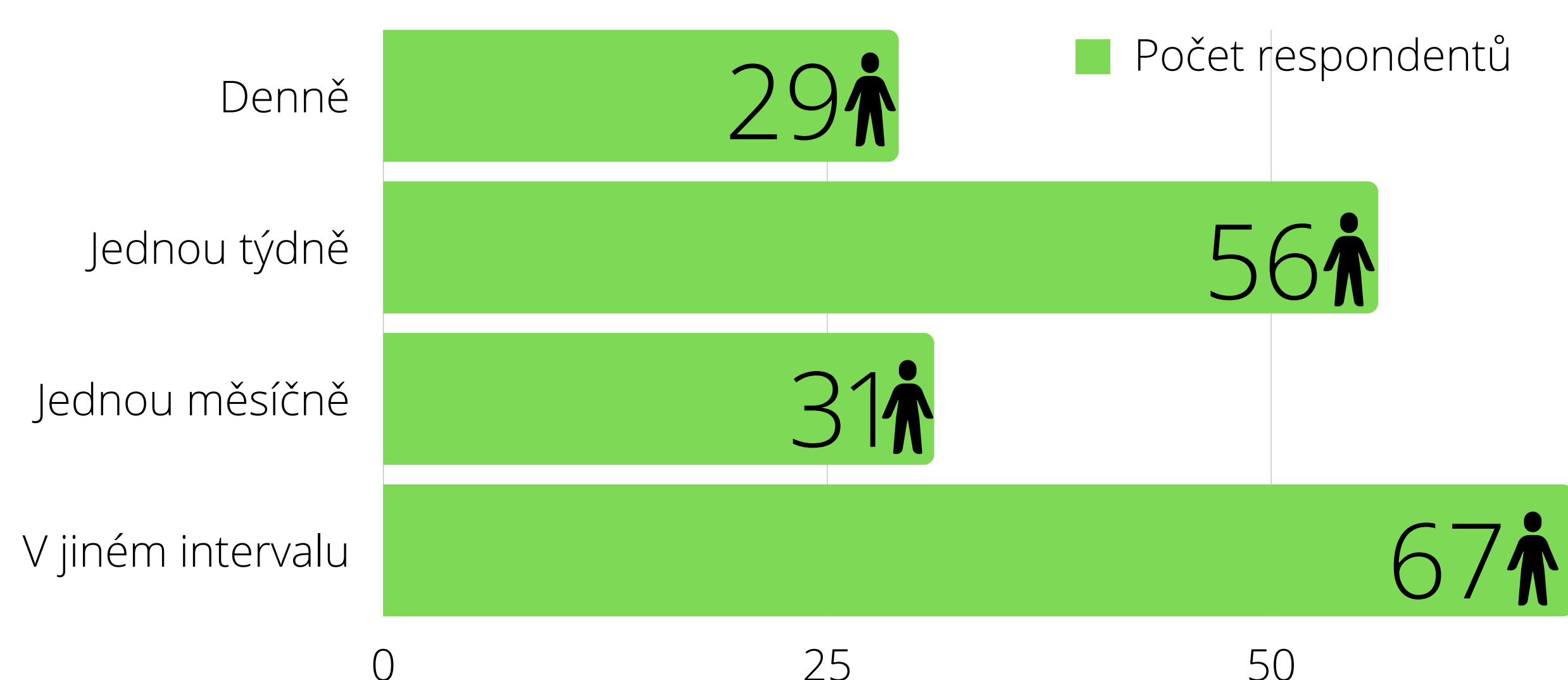

- "Komenského sad je jediný v mém okolí, který je tak velký, dá se v něm najít místo na klid a odpočinek na procházku, jízdu na kole, bruslích, cokoliv, najdete zde spoustu lidí, kteří dělají spoustu zajímavých věcí... ta variabilita je nej!"
- "Všechny parky mám oblíbené, jsou to oázy ve městě! Díky Vašemu projektu jsem se dověděla o Parku zahrad v Nové Vsi. Děkuji."
- "Nějaký respondent zřejmě z legrace uvedl také Shopping park. Avšak možná tím přestřel neblahou budoucí skutečnost. Zkuste si sami v duchu porovnat, kolik času trávíte v parku a obchodních centrech. Kde jste častěji?"

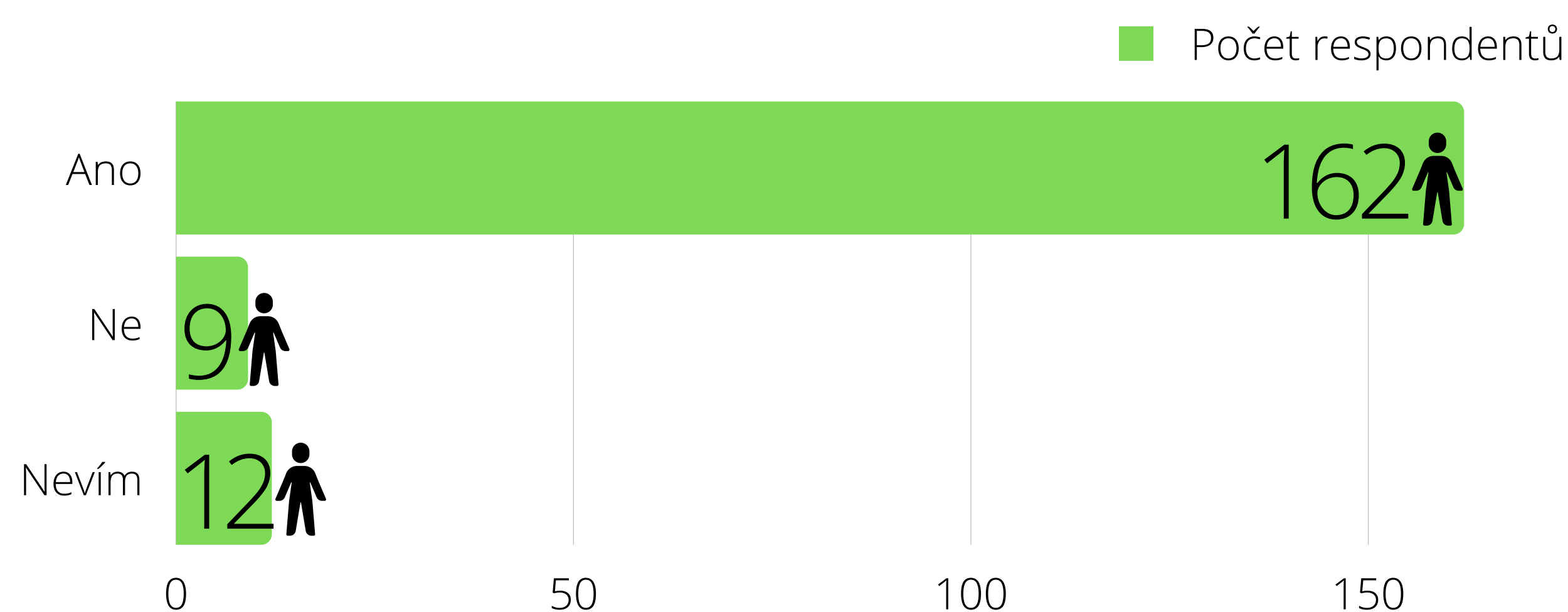
Kolik minut pěší chůze vám zabere cesta do parku?

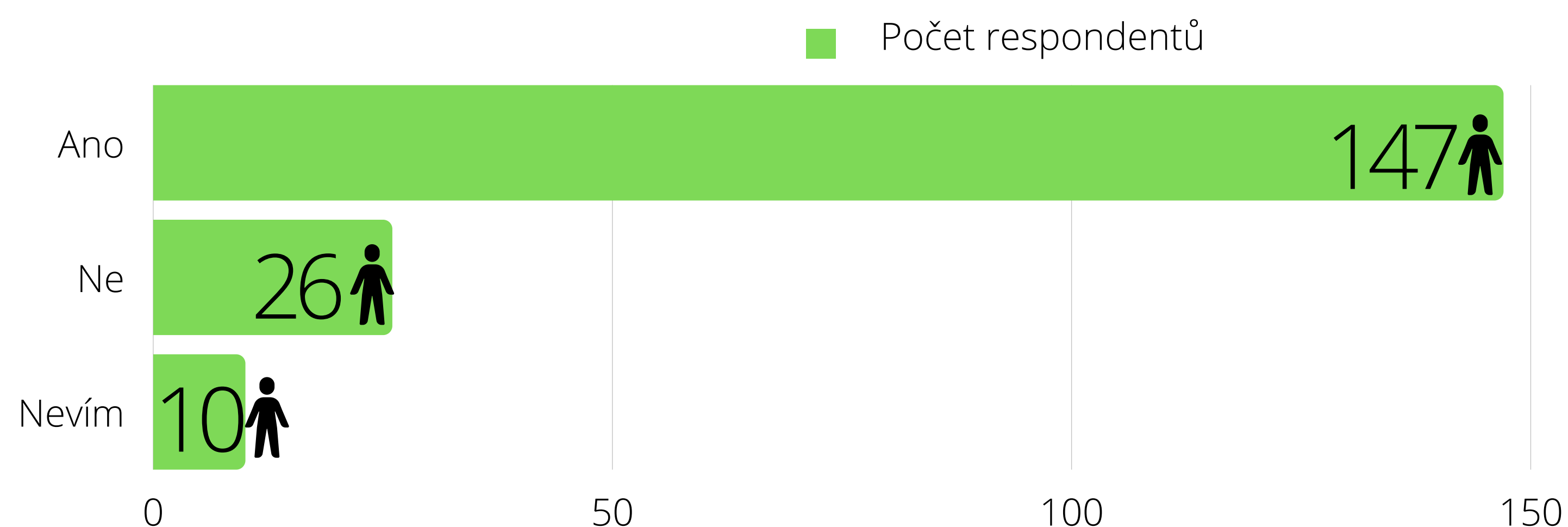
Jak často využíváte park k rekreaci?

Uvítali byste v parku travnatou plochu pro odpočinek?

Umístili byste do parku vodní plochu?

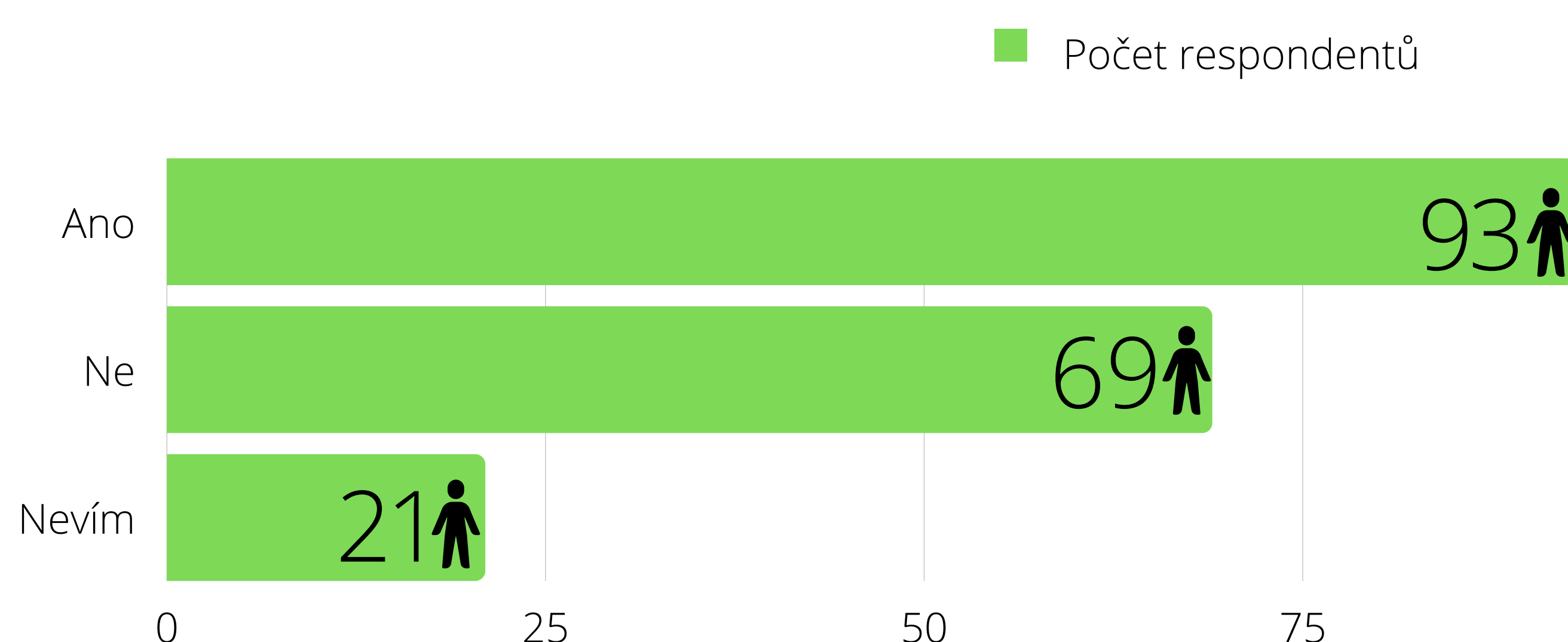

Z těchto čtyř anketních odpovědí vyplývá, že se k anketě připojili z 84 % lidé, kteří bydlí v okolí parků do 30 minut.

Shodují se na chybějících travnatých plochách určených pro odpočinek a také postrádají vodní plochu v parku.

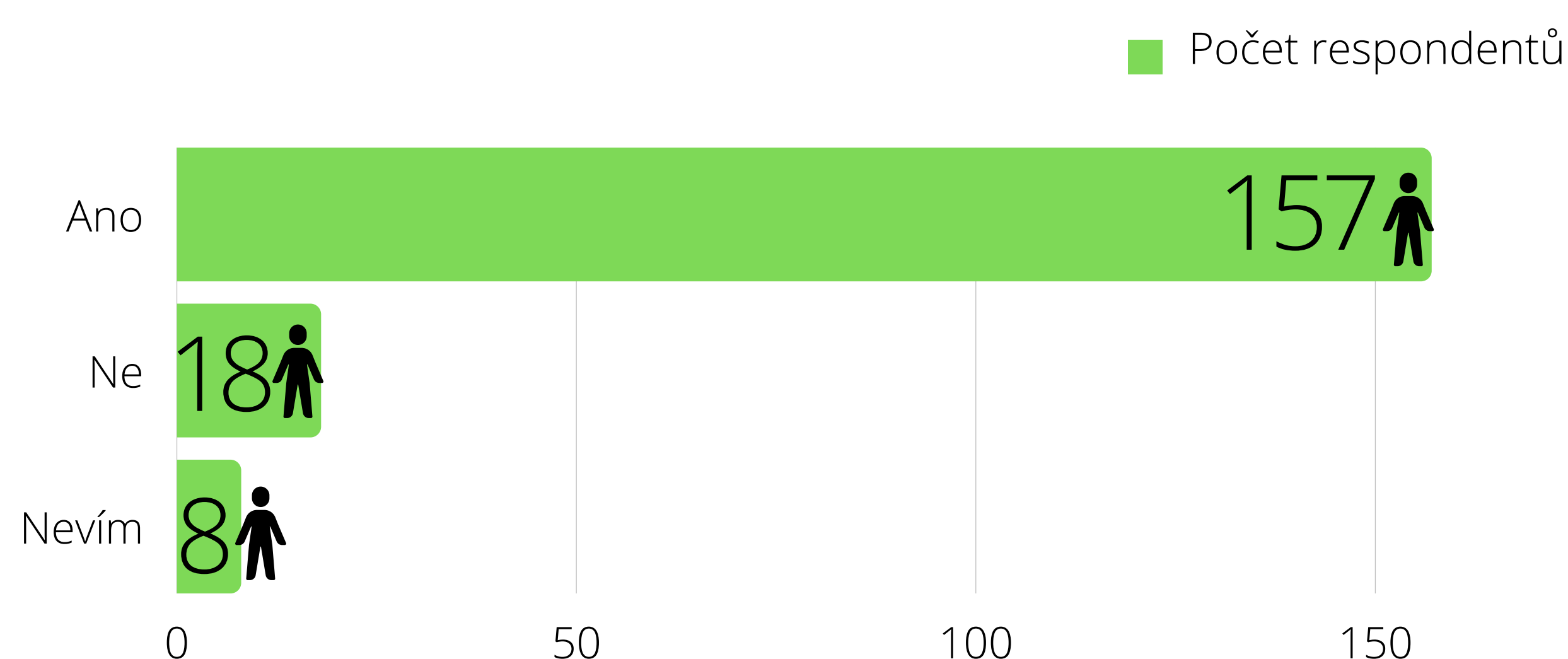
Nechali byste torza pokácených starých stromů v parku?

Staré stromy, byť i pokácené, hostí mikroorganismy, houby, hmyz a slouží také jako úkryty pro drobné živočichy.

Patří broukoviště, motýlí a včelí domky do parku?

Malé zamyšlení k problematice broukovišť:

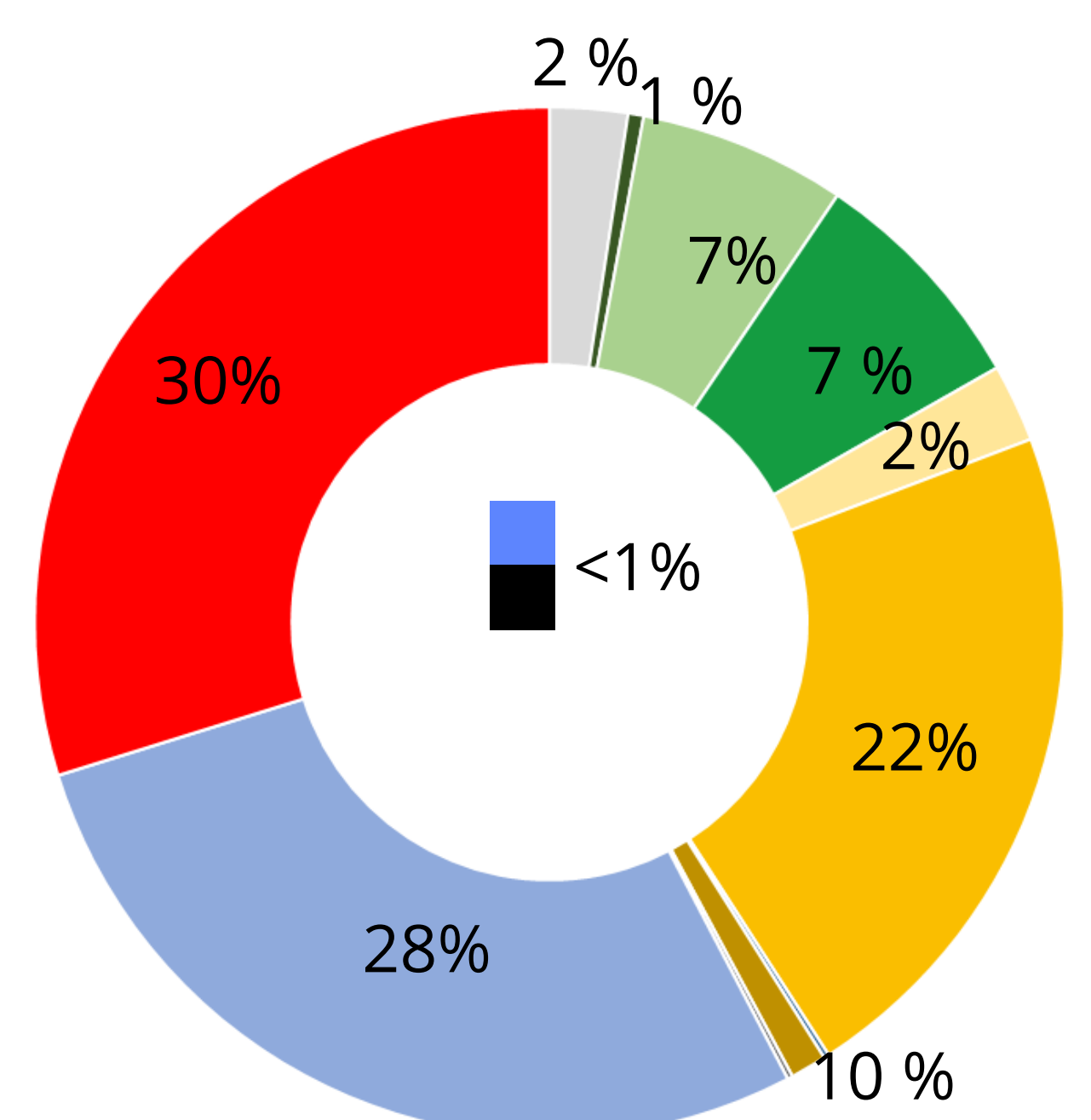
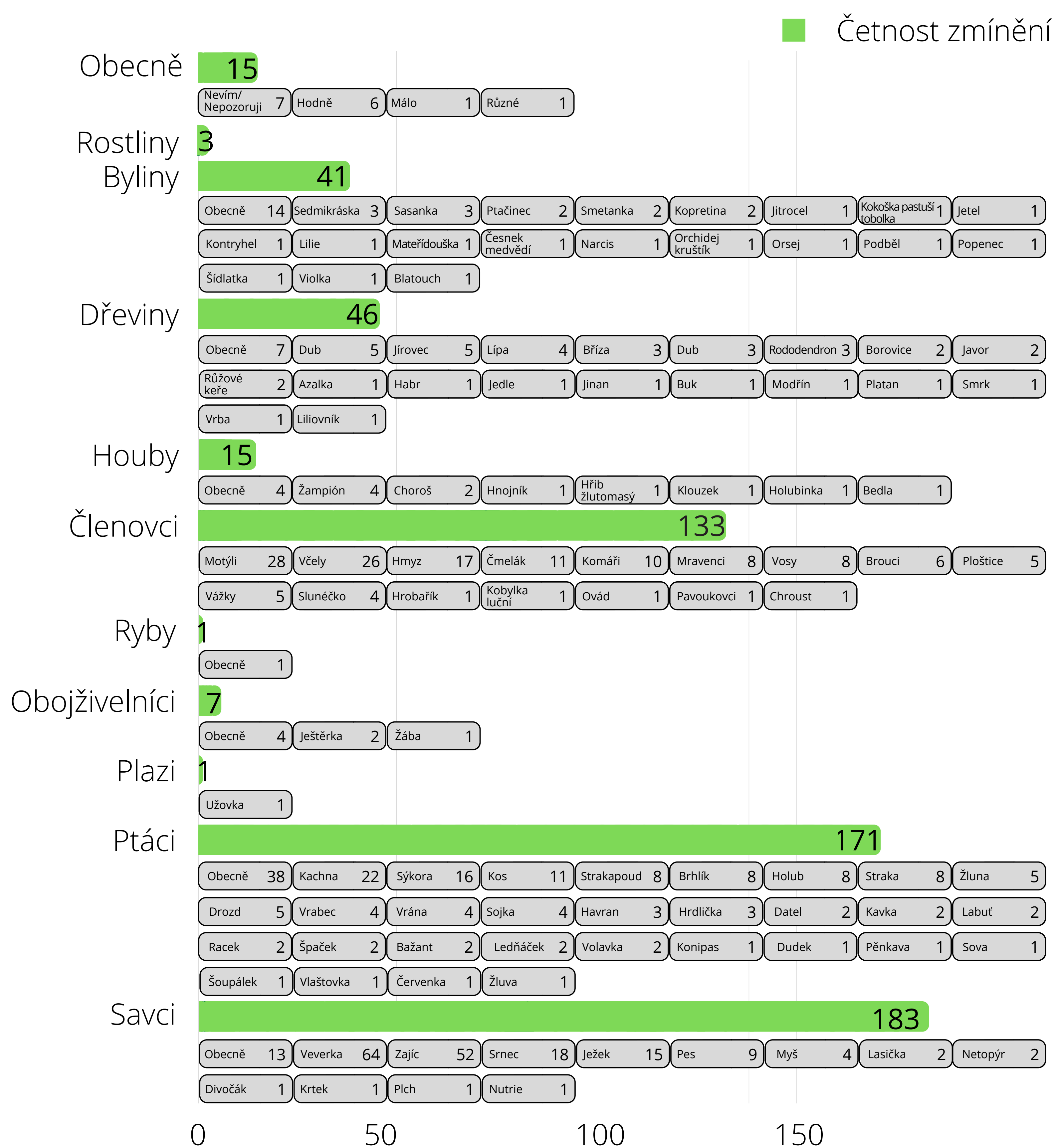
Většina tazatelů, zvolila odpověď ano, což je moc dobře, protože se jedná o podpurný prvek biodiverzity. Přesto je problematika broukovišť lehce složitější a ne vždy sebou nese pouze pozitivita. Zkuste se proto, prosím, zamyslet, jaká jsou pozitivita broukovišť a naopak jejich negativa.

- Podporují vývoj mnoha saproxylických a epigeických druhů hmyzu.
- Dodávají hmyzu čas k dokončení vývojových cyklů, dožití generací, případně také k následnému přesídlení na nově vzniklá, vývojově vhodná refugia (útočiště).
- Mají výchovný a vzdělávací smysl.
- Samotná realizace- dobře vytvořené broukoviště je jednoznačně pozitivní, mnohá broukoviště jsou však bohužel nevhodně vytvořená a zdaleka tak nesplňují svůj účel, tedy ochranu ohrožených druhů, kvůli nimž jsou broukoviště primárně budována; v krajním případě i nebezpečná pro lidi (např. špatně ukotvená dřevní hmota).
- Chybí zde kontinuita – ochrana ohrožených druhů je pouze krátkodobá a omezená, v nejlepším případě ji odložíme o několik let. V přirozeném prostředí totiž vždy najdeme dřevo čerstvě odumřelé i různá starší stadia jeho tlení. A každá taková fáze rozpadu dřeva hostí jiné, specifické organismy, což je u broukoviště velmi omezeno. Zde se dřevo rozpadá většinou stejnoměrně a zdaleka tak nevytváří pestřejší podmínky pro vývoj dalších saproxylických druhů. Po čase už v něm žádné čerstvě mrtvé dřevo nenajdeme – a tedy ani tvory na něj vázané.
- Mnohdy se možnost vybudování broukoviště stává zneužitelným nástrojem ke zbytečné či záměrné likvidaci stromů osídlených chráněnými organismy.

Další možností, skrze kterou můžeme hmyzu poskytnout náhradní prostředí pro vývoj, jsou pak hmyzí domky. Nejčastěji je osidlují samotářské včely (čalounice, pískorypky...), vosy, vosičky, slunéčka, škvori, zlatoočka aj.

Které druhy zvířat, hmyzu, hub nebo rostlin se vám podařilo pozorovat v parku?

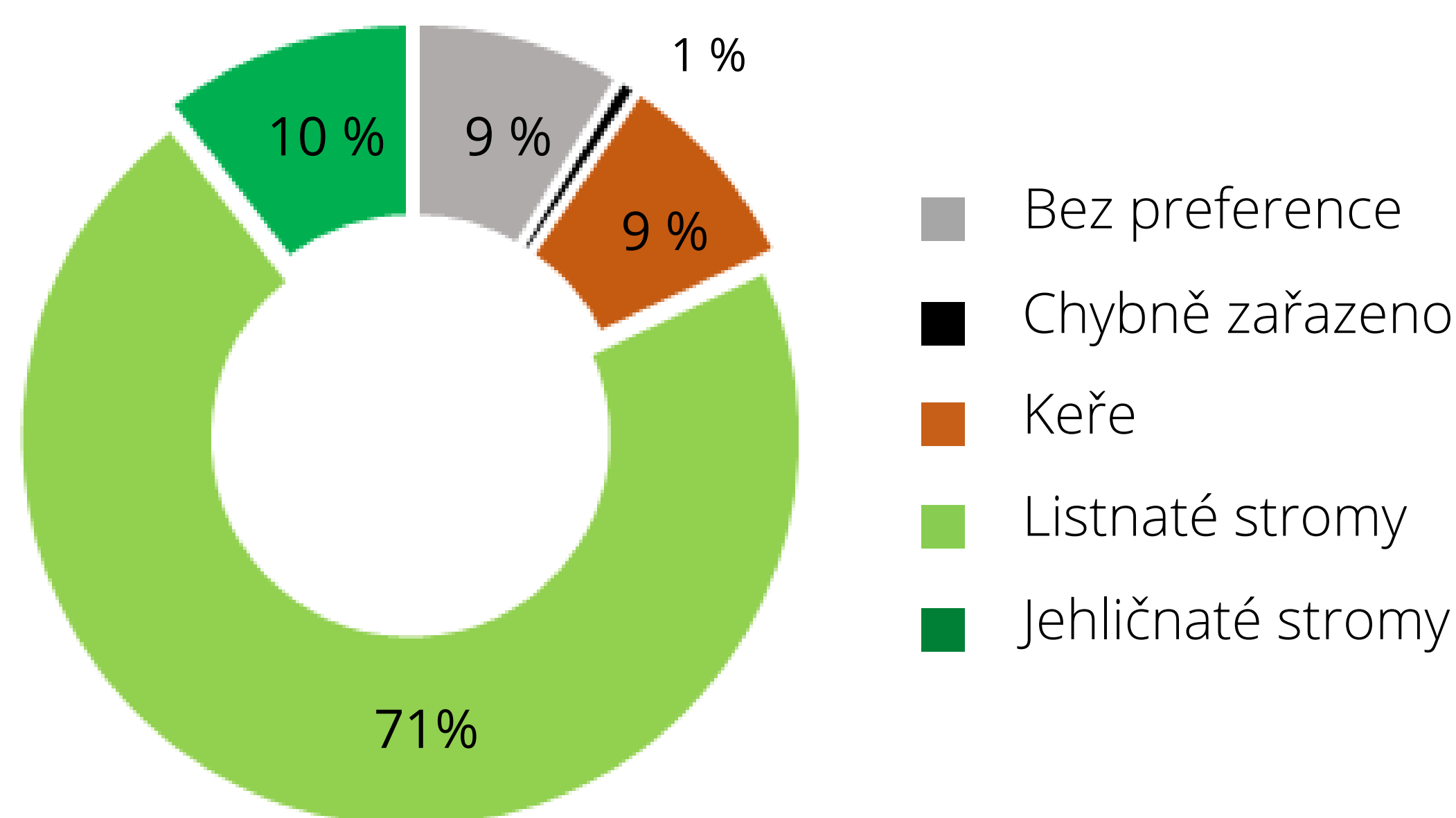
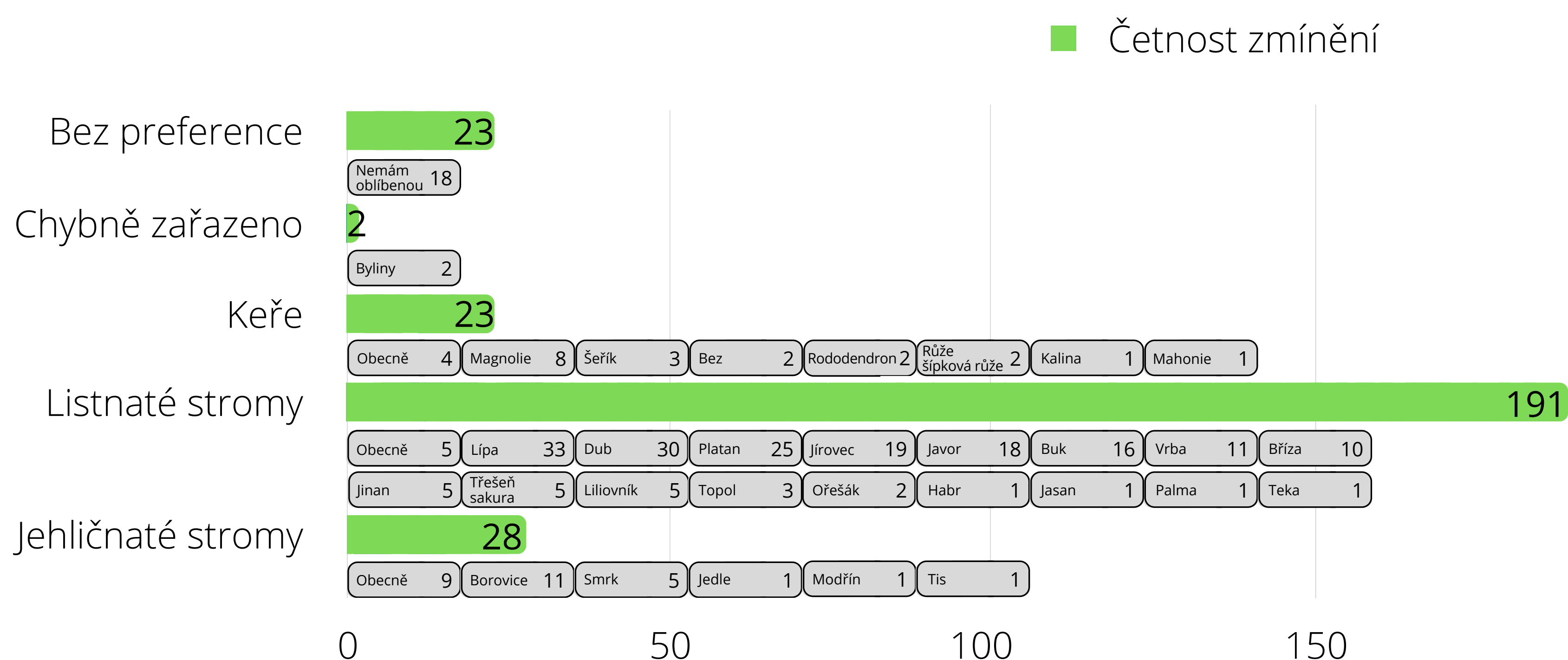
- Ptáci
- Savci
- Rostliny
- Byliny
- Dřeviny
- Houby
- Členovci
- Ryby
- Obojživelníci
- Plazi
- Obecně

U této otázky se respondenti nejvíce rozepisovali, o čemž svědčí celkových 616 záznamů zmiňujících zhruba 118 rozličných skupin (jsou zde zahrnuty i jednotlivé podřady, řady...). Někteří z respondentů ukázali také hlubší znalosti jednotlivých druhů a uváděli i druhová jména, která pro přehlednost neuvádíme. Z četnosti jednotlivých odpovědí vyplývá, že si tazatelé nejvíce všimají savců. Konkrétně převážně veverek a zajíců, jež lze tedy považovat za nejoblíbenější objekt zájmu. Jak si stojí ostatní zmíněné druhy, můžete shlédnout v grafu na straně.

- "To by byl dlouhý seznam."
- "Líbí se mi veverky, nové květiny v nesekané části trávníku, jako kopretiny a jiné vysoké trávy jako za mého mládí a motýli."
- "V sadu Dr. M. Horákové je málo květů a úkrytů."

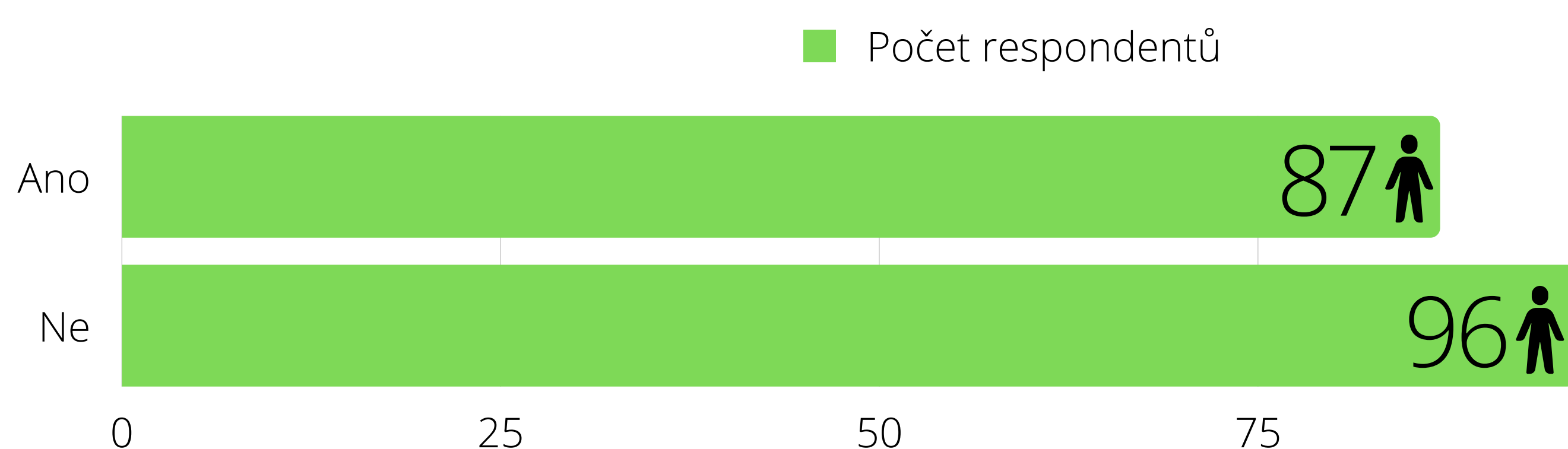
Která dřevina patří mezi vaše oblíbené?

- "Všechny stromy, protože každý je výjimečný na pohled."
- "Více než na druhu záleží na věku. Starý strom je pilířem lokální biodiverzity."
- "Jakákoliv zdravá."
- "Mám ráda všechny stromy."

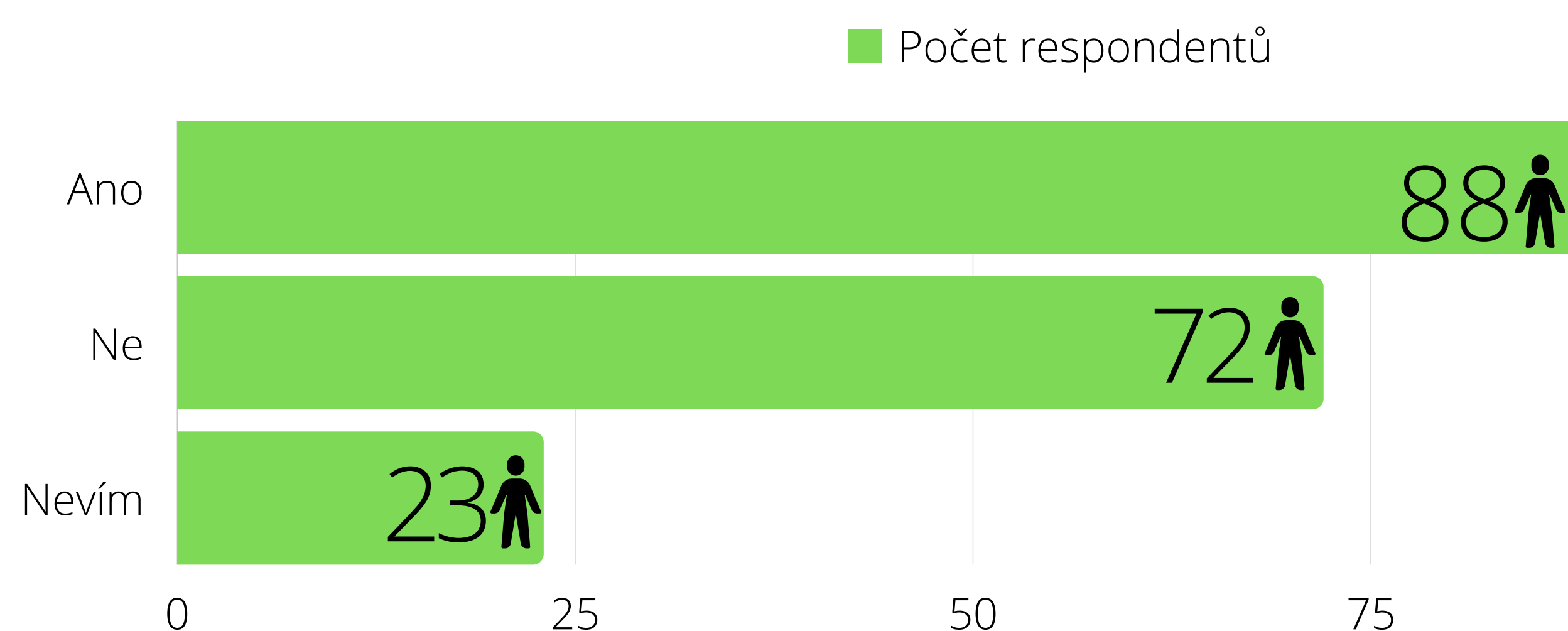
Z četnosti jednotlivých odpovědí vyplývá, že si tazatelé nejvíce všímají listnatých stromů, které zároveň parkům dominují. Za nejoblíbenější dřevinu lze považovat lípu, která je, jak jistě víte, naším národním stromem. (Všimli jste si, že je vyobrazená dokonce na bankovkách či prezidentské standartě?)

Fotíte si detaily v parcích a mluvíte o nich s přáteli?

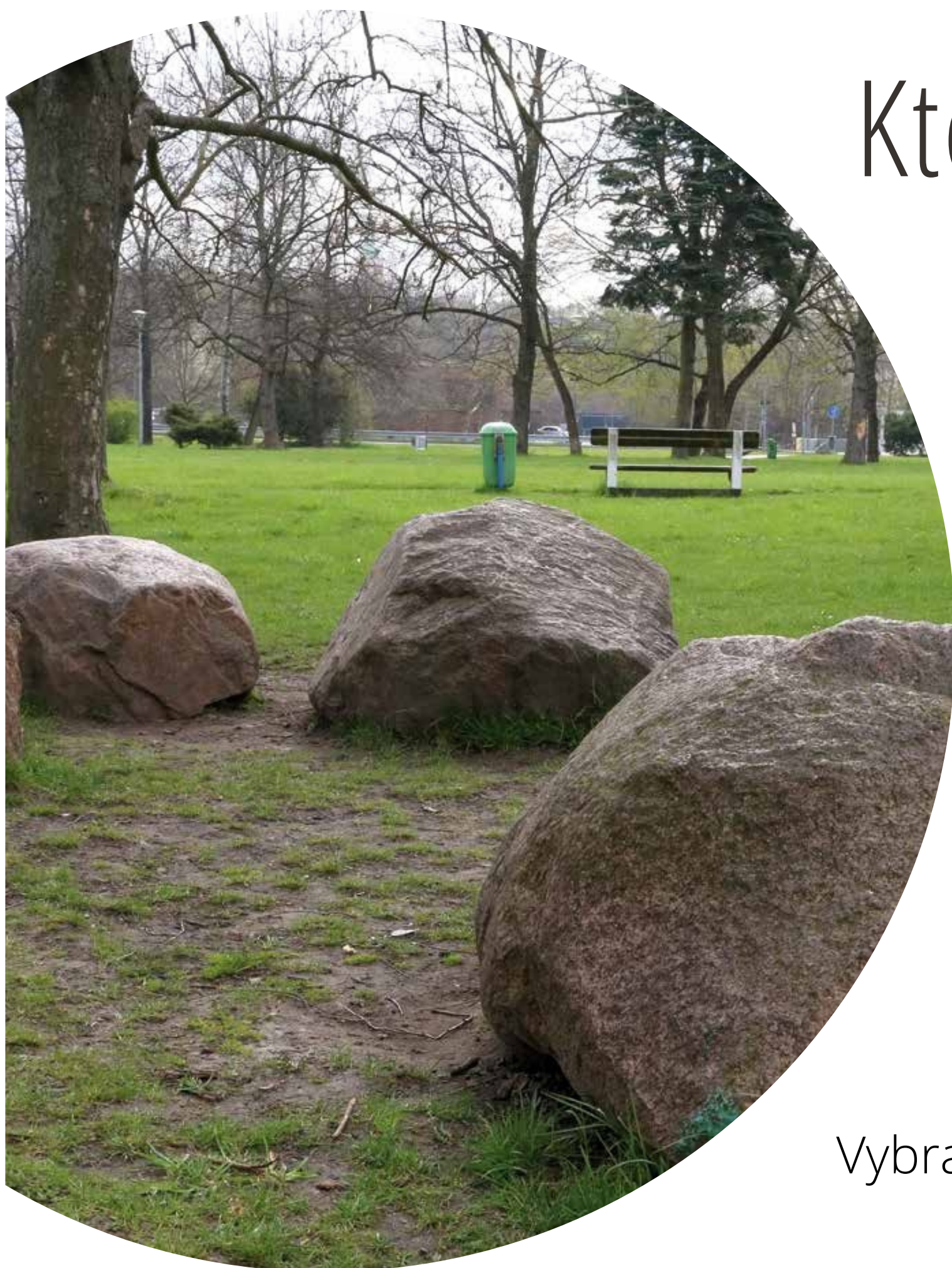
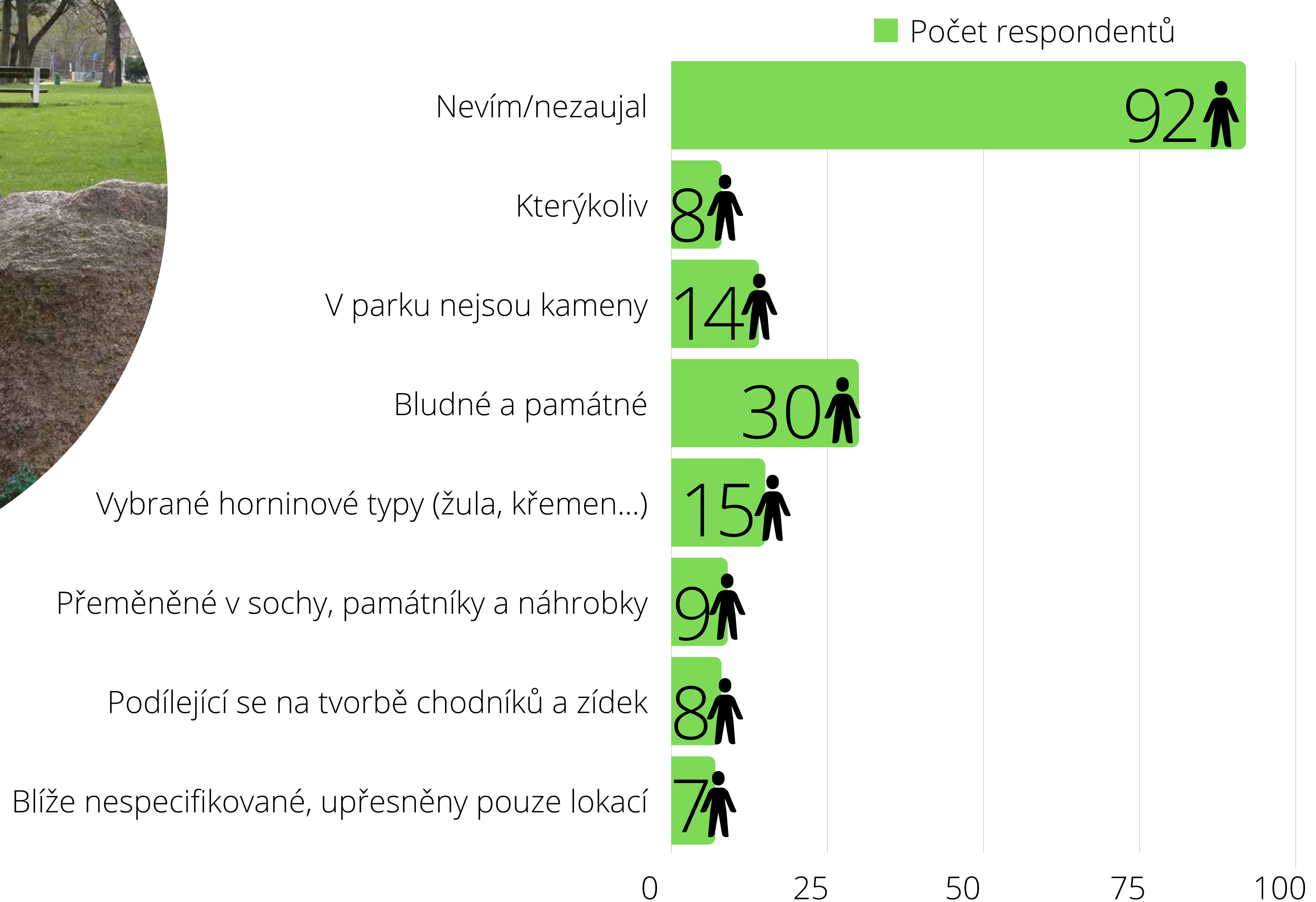

Kolem 48 % respondentů zároveň dokumentuje přírodu v parcích a to je velmi potěšitelné.

Chtěli byste mít v parku více uměleckých děl (např. sochy)?

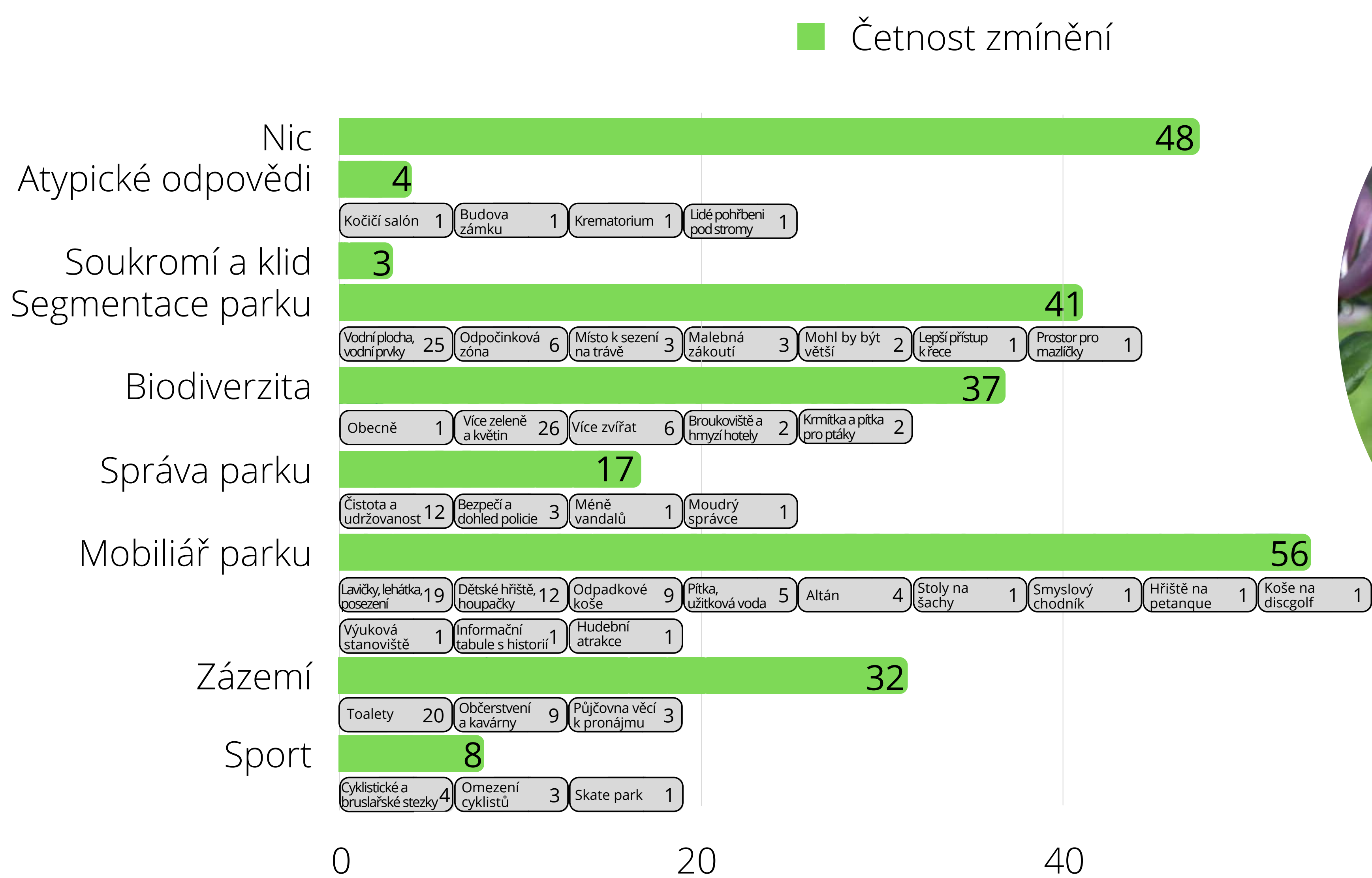
Které kameny vás v parku zaujaly?

Polovinu respondentů kameny neoslovily, zbylá část se pak rozčlenila do několika málo skupin.

- "Kočí hlavy, na kterých jsem si málem vyvrtla nohu..."
- "V sadu Dr. M. Horákové sochy od japonského sochaře (dialog otce s matkou)."
- "Spíše naopak, procházka kolem řeky je docela bolestivá, když si vezmu vycházkovou obuv, tak mě a nejen mě bolí chodidla, jak jsou kamínky na cestě ostré."
- "Ty v okolí Starobělských Lurd."
- "Kamenité zídky z volných kamenů, jsou estetické a prospěšné pro různé druhy živočichů."
- "V Komenského sadu ne, ale v parku Střední zahradnické školy, rozptylová louka na Ústředním hřbitově, plastiky v sadu Dr. M. Horákové."

Co vám chybí ve vašem oblíbeném parku?

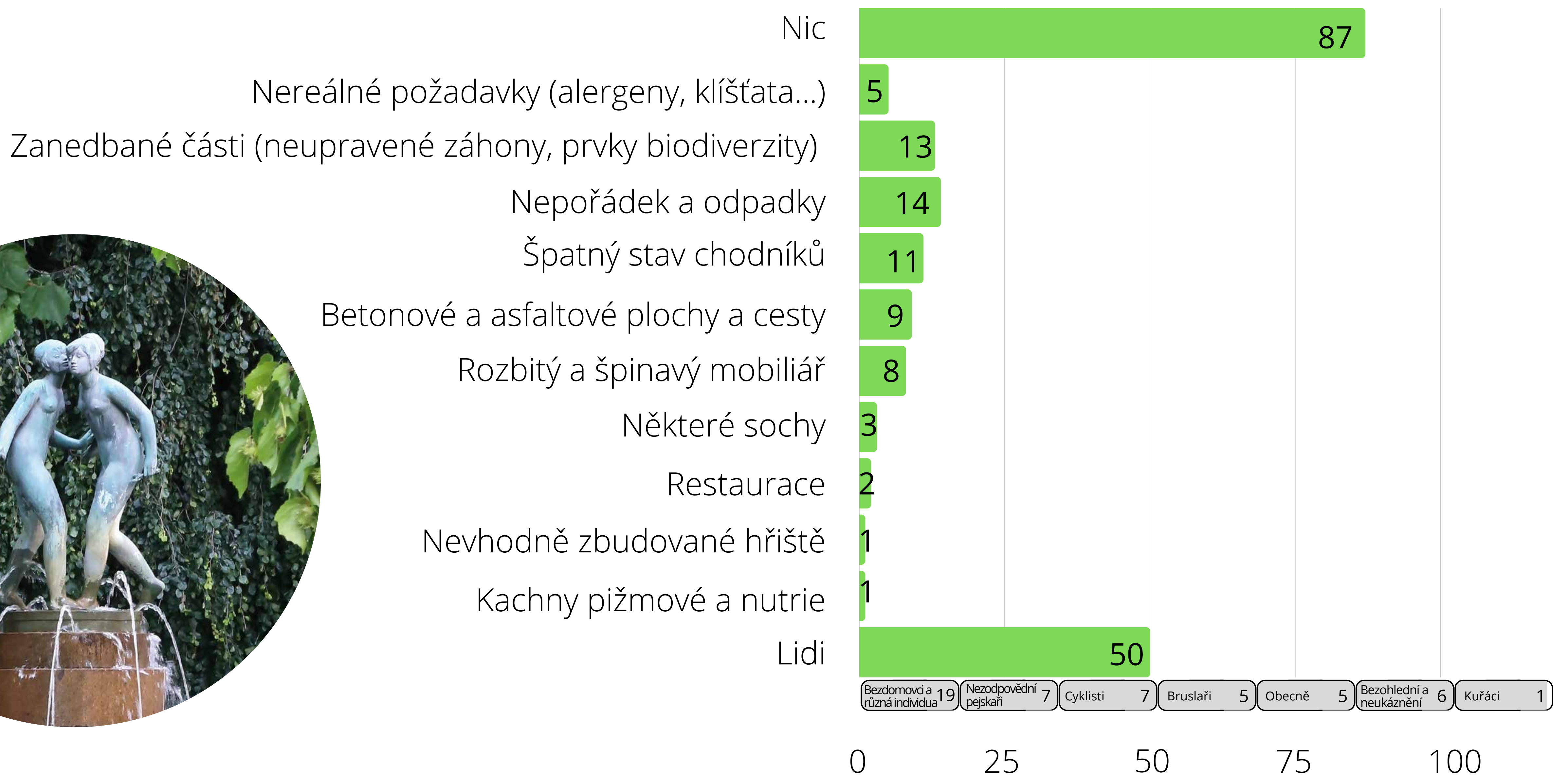

Velká část odpovědí poukazuje především na nedostatečný mobiliář parků. Musíme si však v této souvislosti uvědomit, že se jedná pouze o generalizovaný výčet podnětů, který mnohdy nekorresponduje s danými možnostmi mnohých parků. Většinu odpovědí je proto třeba vztáhnout především k rozlehlejší parkům.

- "Nové chodníky a cesty, jak na procházku s kočárkem, tak i na kolo, kolečkové brusle, co vím, tak se tam snad dvacet roků nic neopravovalo. Co si pamatuji, byly tam dřevěné lavičky, na kterých se sedělo lépe než na těch kovových, které tam dali a jsou nepohodlné a nevzhledné. A taky bych tam uvítala dětské hřiště, vím, že už tam nějaké vzniklo, ale je určené pro malé děti, uvítala bych hřiště pro větší děti."
- "Pítka pro lidi i pdy, označení WC v blízkosti (radnice, Dětský ráj, hala v Přívoze, třeba i někde u soudu?) Netřeba asi budovat kadibudky, ale využít stávající zařízení i pro veřejnost. Bude to hlídáno a nebude tam binec."
- "Asi skate park, mě teda ne, ale podle počtu lidí u pomníku by asi mohl mít využití."
- "Více prostoru pro děti. Pískoviště, prolézačky, houpačky. V dnešní době je to ale problém. Muselo by to být formou nějakého uzavřeného prostoru s hlídáním. Dětský ráj je sice hezký, ale nedostačující."
- "Vzhledem k jeho rozlehlosti záchody a možná nějaké malé občerstvení na jeho druhém konci (u Muglinovské)."
- "Přírodně laděné koše na tříděný odpad."
- Více dětských hřišť. V Komenského sadech je pouze jedno. Sice krásné, ale jedno, což je v sezóně velmi málo. A děti ve zbytku parku jsou v kombinaci s množstvím cyklistů, psů a chodců, kombinace, které se raději vyhnou."
- "Toalety, gril na pronájem, altán, stezka pro kolečkové brusle (neplést s cyklostezkami!)."
- "Více květinových udržovaných záhonů."
- "Více míst s tekoucí, klidně i užitkovou vodou."
- "Více pěkných, udržovaných laviček."

Co byste si přáli odstranit ve vašem oblíbeném parku?

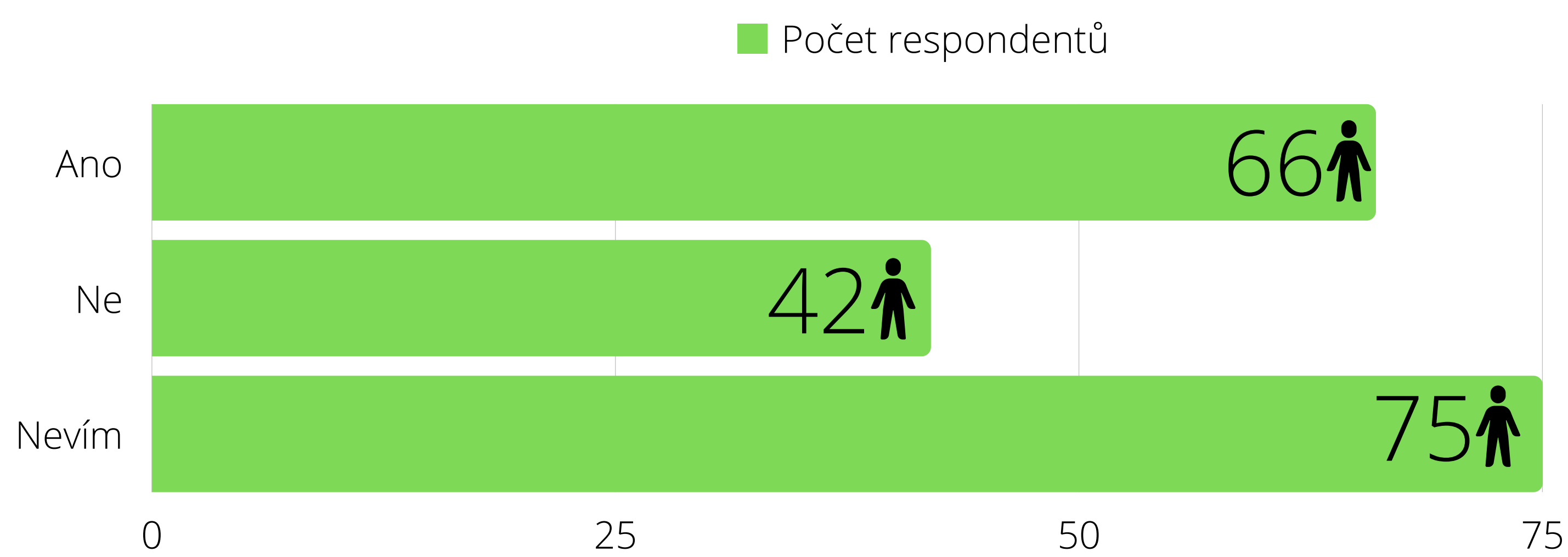
■ Četnost zmínění

Poslední otázka následně poukazuje na mnoho palčivých problémů, se kterými se musí většina parků v budoucnu vypořádat. V této souvislosti se objevilo zajímavé zjištění poukazující na skutečnost, že lidem více vadí společnost, se kterou daný prostor sdílí, než jeho reálný stav. O čemž svědčí níže uvedené příklady, které lépe dokreslují obecné závěry. Jedná se o jedinou skupinu problémů, kterou lidé šířeji rozepisovali, viz níže uvedené příklady.

- "Majitele psů. Naprosto nerespektují zákazy volného pobíhání psů. Když je oslovíte, jsou často arogantní a sprostí. Dále cyklisty, kteří nejedou po cyklostezkách, ale kličkují mezi lidmi a malými dětmi, které se batolí u kočárku."
- "Chybně zažité chování těch návštěvníků, kteří hází nedopalky od cigaret na zem, odpadky atd., musí se v tomto změnit myšlení a přístup lidí!"
- "Neukáznenost lidí (Především cyklistů, ale nechci je házet do jednoho pytle. Někteří jezdí po cyklostezce, kde jim zase vadí neukáznutí chodci.), ale to asi nebude tak snadné."
- "Hluk a některé nevhodně se chovající skupiny."
- "Bezdomovce, vagabundy a „pubertáky“."
- "Pejskaře, bylo by dobré, kdyby si lidé uklízeli po svých psech."
- "Cyklisty. Všimli jste si, že cyklotrasy jsou lépe upravené a vedené po hezčích místech než chodníky? Například cyklista má hezčí výhled na nábřeží Ostravice než chodci."
- "Cyklostezku a trať pro bruslaře vedoucí přes volný výběh pro psy. Je to jediné místo, kde lze psa v centru města nechat proběhnout a dochází ke konfliktům. Nehodlám si psa vodit na vodítku, kvůli bruslařům, kteří si hrají na závodníky."
- "Přednost cyklistů na stezce. Neměla bych se cítit provinile, když se procházím nad řekou a oni nemusí závodit, když projíždějí parkem."
- "Vzhledem k velkému počtu dětí v parku omezit plochy pro volný pohyb psů. Jednak kvůli psím exkrementům a také z důvodu, že psi při volném pohybu nemají často náhubek..."
- "Zcela nevhodně zbudované hřiště v prostoru při Městské nemocnici, kvůli čemuž špatný správce nechal pokácet mnoho dvoustletých líp a zlikvidovat biotop zákonem chráněného druhu orchideje kruštíku polabského."
- "Změnit plochu pro volný pohyb psů (aby byla tam, kde moc lidí nechodí – třeba u Ostravice od pomníku směrem k Přivozu)."
- "Nevzhlednou a nebezpečnou dlažbu kolem bývalého vodotrysku v Sadu Dr. M. Horákové."

Vadí vám zahušťování stávkami v zelených prolukách města? A kde?

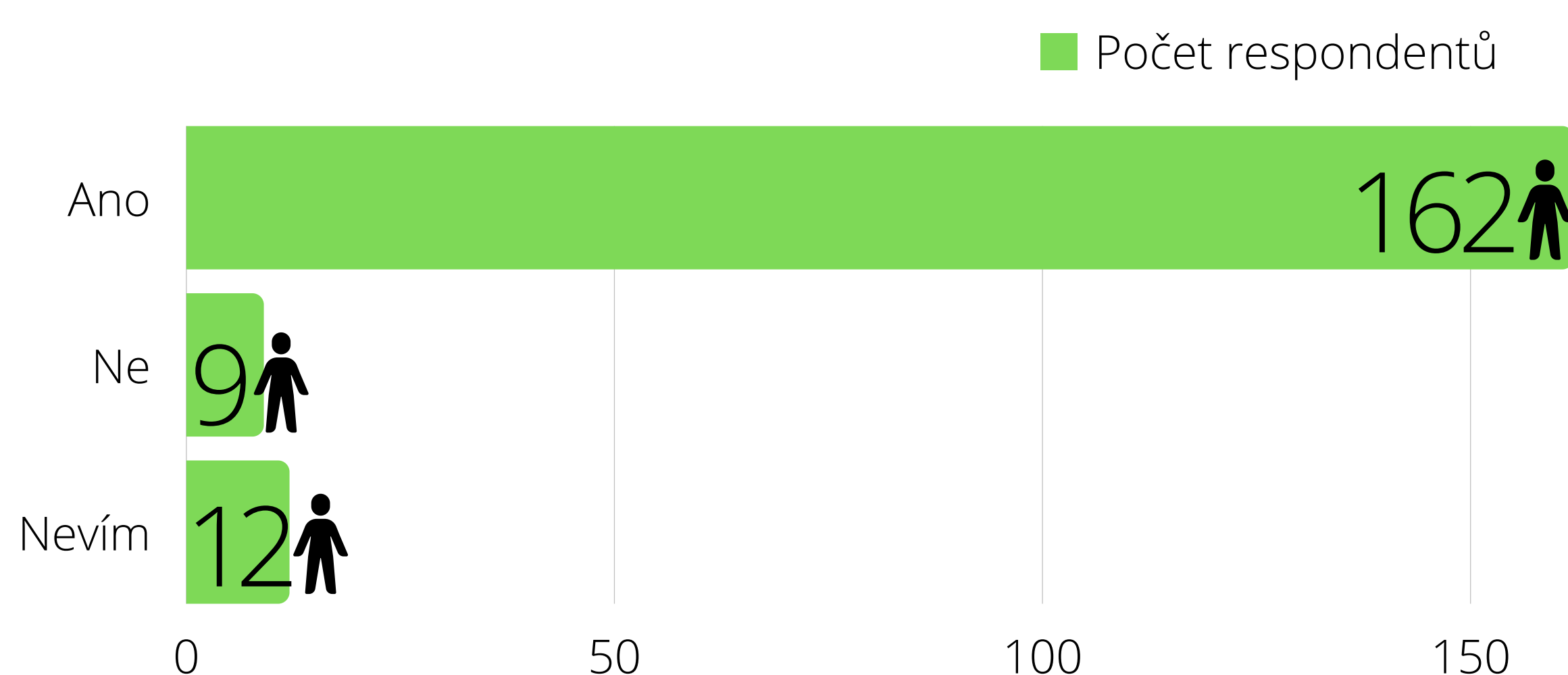

Zahušťování stávkami vadí 66 respondentům. Nejvíce jim vadí zahušťování zelených proluk na území Poruby a Moravské Ostravy, u které zdůrazňují hlavně prostor Masarykova náměstí a okolí Nové Karolíny.

- "Všude!!! Nechme Ostravu více dýchat!"
- "Ani ne stávkami, spíše pseudo parkovišti."
- "Za Novou Karolinou měli tam nechat zelené parcely."
- "Ano, v tomto případě mi vadí kácení stromů a nevysazování nových zdravých, např. na Hlavní třídě, Porubské atd."
- "Jak kde, s novou zástavbou by měla být prováděna i dosadba vzrostlé zeleně."
- "Vadí mi všude, kde je spousta holého betonu, chodník, kde není možné se v létě schovat do stínu. Další domy už ne, ráda bych střešní zahrady."
- "Masarykovo nám. má malou zelenou proluku a někdo ji chce znovu zakrabicovat. Náměstí by naopak mělo být zelenější, něco jako Karlovo náměstí v Praze."
- "Pokud je výstavba v původně zastavěných prolukách, tak ne."
- "Pokud by se tak dělo, vadilo by mi to, ale u nás si nic takového nevybavuji. Spíš naopak (stylové ozelenění náměstí před hlavním nádražím)."
- "Stromy v obytných částech ustupují parkovacím plochám."
- "Zelená oblast (dolík) pod porubským krytým bazénem. Už si ani ten cirkus neměl kde postavit šapitó."

Uvítali byste v parku dosadbu kvetoucích keřů a květinové či bylinkové záhony?

Většina dotazovaných (162 respondentů) by v parku uvítala dosadby, které by rozšířili biodiverzitu. Tuto skutečnost dokazují také jednotlivé připomínky uvedené v otázce: „Co vám chybí ve vašem oblíbeném parku?“, ve které se 26 podnětů věnuje právě dosadbě.

- "Mini arboretum nebo nějaké dětské přírodní výukové stanoviště."
- "Více trvalkových záhonů, kde bude u každé trvalky jmenovka, protože tak alespoň děti poznají základní druhy."
- "Keřové patro v parcích všeobecně chybí, slouží jako důležitý úkryt pro drobné živočichy."
- "Vhodnější květinové záhony, třeba i nenáročná trvalka (rododendrony, hortenzie, denivky, kosatce, atd.). Současné záhony z 50. let připomínají spíše hřbitovní úpravu, navíc jsou zarostlé plevely."